

Laat je nu vinden, liefde

22 december 2013

Viering over psalm 25 en psalm 122

Inleiding

Vandaag is de laatste van drie vieringen over het boek psalmen.

De eerste van die vieringen, 'horen en gehoord worden' ging over psalm 4, de tweede, 'Waarom hebt gij mij verlaten', over psalm 22.

Nu in de derde viering 'Laat je nu vinden, liefde' komen psalm 25 en psalm 122 aan bod.

Waarom juist die twee psalmen?

Psalm 25 is van oudsher een adventpsalm.

Het is een lied van vertrouwen in God, van zoeken naar God, ook in tijden van angst.

Vooral de vrije vertaling van Oosterhuis vinden we heel mooi.

De titel van de viering 'laat je nu vinden, liefde' is ontleend aan de slotregels van psalm 25 vrij.

Volgend jaar is het jaarthema 'blik op de weg'.

Daarop willen we nu al inhaken. Psalm 122 als pelgrimslied past daar mooi bij. Zeg me waarheen je voeten zich richten. Daarmee wijst de psalm ook naar de weg van Jezus van Nazareth, wiens geboorte we over drie dagen vieren.

Psalm 25 vrij (Huub Oosterhuis)

Naar u, Levende,
klimt mijn ziel.

U vertrouwt ik:
dat Gij zijt.

U verlang ik
ooit te zien.

Door de nacht heen
zien uw ogen

mij.

Van mijn ellende
keer u niet af.

Mijn vertrouwen
beschaamt het niet.

Op u wachtte ik
levenslang.

Elke dag weer
zoeken mijn ogen

jou.

Laat je nu vinden
liefde.

Keer je niet af.

Over psalm 25 vrij

In de afgelopen tijd heb ik vaak nagedacht over psalm 25. De originele psalm telt 22 verzen en is door Huub Oosterhuis teruggebracht tot een essentie. Die essentie gaat over God en de psalmdichter. Over God en mij? Kan ik het de psalmdichter nazeggen? Het gaat om een intieme, soms warme verstandhouding. Maar ook over twijfel, angst. De psalm spreekt over ellende, waar God zich niet van af moet keren. Vertrouwen dat God niet moet beschamen. De psalmdichter zoekt naar God en wil hem vinden. Laat je nu vinden liefde, keer je niet af.

Als kind dacht ik dat ik alles aan God kon vragen in een gebed. Ik weet niet zo goed meer of ik wel geloofde dat het gebed zeker verhoord zou worden.

Ik geloofde in ieder geval dat God alles ziet en alles hoort. En ook weet heeft van mijn verborgen gedachten. Ik werd daar ook wel eens bang van, maar ik herinner mij niet dat mijn ouders ons bang maakten met het feit dat God alles ziet en hoort.

Mijn vader was een vrolijke man, die het geloof niet zo nauw nam. Hij ging naar de kerk omdat hij organist was.

Mijn moeder was heel gereformeerd; ze vond dat wij iedere zondag 2 keer naar de kerk moesten. Van mijn opa en oma, waar we als kinderen veel kwamen, leerden we veel meer het blijde geloof; dat wij mensen weliswaar zondig zijn, maar dat Jezus is gestorven voor onze zonden en ons vrijgekocht heeft door zijn bloed. En we zongen uit volle borst de liederen van Johannes de Heer bij (het gereformeerde jammerhout), het harmonium.

Ik ben in de loop van mijn leven met andere ogen naar God gaan kijken: hij is niet meer een persoon voor mij, maar hoe of wat dan wèl weet ik ook niet zo goed.

Ik denk nu veel meer dat wij zelf verantwoordelijk zijn voor hoe het er op deze wereld aan toe gaat. En we kunnen dat niet alleen, daar hebben we anderen bij nodig. Mensen die ons aanspreken op ons doen en laten, mensen die een voorbeeld voor ons zijn. Die ons het geloof in een wereld van gerechtigheid brengen.

Abel Herzberg verwoordde het zo: Zoals er mensen zijn die zingen omdat een stem in hen oprijst, zo zijn er mensen die geloven omdat zij krachtens hun wezen niet anders kunnen.

Psalm 25 is een adventspsalm; over verwachting van nieuw leven, ander leven, een andere wereld.

In de rondzendbrief van Willem Jansen en Heleen Joziasse, die vanuit de Lukaskerk zijn uitgezonden door Kerk in Actie naar Kenia, las ik over een studente aan de Universiteit, waar zij lesgeven. De studente was ongetrouwd zwanger geworden en zal rond kerst haar kindje krijgen. In Kenia zijn de christelijke normen en waarden de maatstaf en als toekomstige predikant moet je het goede voorbeeld geven. De vader van het kind (ook een theologiestudent) heeft de relatie beëindigd, omdat hij vindt dat ze emotioneel instabiel is. De gevolgen zijn ernstig. Ze mag geen ambt gaan vervullen, ze mag niet op een vrouwenvereniging, want je bent zondig als alleenstaande moeder. Prof. Esther Mombo, verbonden aan dezelfde Universiteit, heeft hierop het verhaal van Elizabeth en Maria gelezen. Allebei zwanger, maar Maria is niet getrouwd. Een ontmoeting van twee vrouwen die elkaar hadden kunnen veroordelen. Maar ze omhelzen elkaar en bevestigen elkaar en baren een profeet en een heiland (iemand die heel maakt).

De zwangere studente is door de tuchtcommissie van de universiteit naar huis gestuurd (evenals de vader). Ze mag na een half jaar wel terug komen voor de studie. De vrouwelijke studenten zijn vast van plan om haar met open armen te ontvangen in hun kring, geïnspireerd door dat 'andere' kind, dat met kerst is geboren.

Huub Oosterhuis zegt in de Abel Herzberglezing: Als ik niet anders kan dan geloven, en geloven is vergelijkbaar met zingen, dan is dat krachtens tekst én melodie van het bijbelse verhaal zelf. Nog altijd probeer ik onvoorwaardelijk te leren leven, met of zonder God, maar niet meer zonder de psalmen, de tien woorden en de Bergrede. En alle visioenen van liefdevolle samenleving en afgebroken scheidsmuren. En laat geloven dan betekenen wat het oorspronkelijk betekent: krediet geven, vertrouwen, goede hoop hebben - wat het betekent tussen mensen, in vriendschap, in liefde: ik vertrouw me aan je toe.

Ik wens ons toe dat wij in dat vertrouwen kunnen zeggen:

U vertrouw ik dat Gij zijt
door de nacht heen zien uw ogen mij,
mijn vertrouwen beschaam het niet.

Laat je nu vinden liefde, keer je niet af.

Ria Huisman

Psalm 122 – Naardense vertaling

[1] (Opgangenzang, v. David.)

Ik was verhéugd toen ze mij zéiden:
wij gáan naar het húis van de ÉNE!

[2] Nú staan onze vóeten
in jouw póorten,
ó Jerúzalem!

[3] Zo hécht gebóuwd,
Jeruzalem, als een stad
wél-verbónden tezámen!

[4] Waarheen stammen opklimmen,
de stammen van de ENE;
aan Israël is betúigd te dánken
de náam ván de ÉNE.

[5] Want daar zijn gezet de trónen voor het récht,
trónen
voor het húis van Dávid.

[6] Vraagt voor Jerúzalem vréde,
welvaart moge er zijn
vóor wie jóu bemínnen!

[7] In je omwálling zij vréde,
wélvaart
ín je paléizen!

[8] Omwille van mijn bróeders en gezéllen
spreek ik úit: 'vréde in jóu!'

[9] Omwille van
het huis van de ÉNE onze Gód
zal ik het góede vóor jou zóeken!

Over psalm 122

Psalm 122, een pelgrimslied staat er boven de psalm – een lied voor onderweg; onderweg naar Jeruzalem, de stad van de tempel en van de troon van David. Ik stel me zo voor dat de psalm gezongen werd als de Joden voor Pesach optrokken naar Jeruzalem, om in de tempel de ENE te danken voor hun bevrijding uit Egypte.

Die uittocht is voor hen de kern van hun geschiedenis. Hun God, de ENE die hen bevrijdde uit de slavernij, die hen de wet gaf, regels om te leven; de reis door de woestijn naar hun nieuwe land, een land van melk en honing, met Jeruzalem als hoofdstad, een stad van vrede en recht; dat alles heeft hun identiteit bepaald, en is nog steeds bepalend voor veel Joden.

Voor de meesten van ons, zeker voor degenen die de tweede wereldoorlog niet bewust hebben meegemaakt, is het verhaal van de uittocht niet helemaal invoelbaar, eenvoudigweg omdat wij nooit zulke benarde omstandigheden gekend hebben. Wij weten niet wat het is om in slavernij te leven, om te moeten vluchten. We leven in een vrij land, in een rijk land, we kunnen gaan en staan waar we willen, zeggen wat we willen, reizen waarheen we willen. En daar kunnen we niet dankbaar genoeg voor zijn.

Wie het wel begrijpen?

Dat zijn de Nepalese gastarbeiders die bouwen aan de stadions voor de Olympische spelen in Qatar, niet meer dan slaven zijn het, hun paspoorten zijn ingenomen om te voorkomen dat ze vluchten, ze werken onder erbarmelijke omstandigheden bij temperaturen van 45 tot 50 graden, en elke dag valt er wel een arbeider van een steiger dood – want veiligheidsvoorzieningen zijn er nauwelijks.

Wie het wel begrijpen?

Dat zijn de vrouwen en kinderen die van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat werken in de kleding-industrie in Zuidoost Azië, opeengepakt in oude fabrieken; bij brand bleek telkens weer dat op tijd vluchten een illusie is.

Wie het wel begrijpen?

Dat zijn de mensen die de armoede in Afrika proberen te ontvluchten, of de oorlog in landen als Syrië, Zuid Soedan, Somalië, Congo.

Velen van hen proberen om Europa te bereiken – voor hen het beloofde land, om te ontdekken dat het vaak onbereikbaar is, dat het soms meer het land van hun nachtmerries blijkt te zijn dan het land van hun dromen.

Net deze week stond er nog een artikel in de Volkskrant over de erbarmelijke omstandigheden waaronder asielzoeksters in Italië moeten leven.

Terug naar Jeruzalem, de stad van psalm 122, de stad van vrede en recht.

Als je de boeken van de profeten leest, is daar wel wat op af te dingen. “U kwelt de rechtschapenen, neemt steekpenningen aan en verdrukt de armen in de stadspoort”, zegt Amos over steden van Israël. En het Jeruzalem van nu is een verscheurde stad in een verscheurd land. Een stad waar de Israëliërs koste wat kost proberen aan de macht te blijven – zeker geen stad van vrede en recht.

Ook Den Haag noemt zich de stad van vrede en recht.

Terecht vanwege het Vredespaleis, het Internationale Strafhof, en het Internationale Gerechtshof. Maar in datzelfde Den Haag huizen 'illegalen' in de Vluchtkerk. Zij mogen niet in Nederland blijven en kunnen ons land niet worden uitgezet. Is dat vrede en recht?

De wereld is verdeeld in rijken en armen, in machthebbers en rechtelozen.

Een pelgrimslied is een lied voor onderweg, onderweg naar een heilige plaats, onderweg van onrecht naar recht.

Want dat is de teneur van de hele bijbel: waarheen gaan je voeten op weg?
Oosterhuis verwoordt dat prachtig in het lied Deze wereld omgekeerd:

Zijn woord wil deze wereld omgekeerd
dat lachen zullen zij die wenen
dat wonen zal wie hier geen woonplaats heeft
dat dorst en honger zijn verdwenen –
de onvruchtbare zal vruchtbaar zijn
die geen vader was zal vader zijn
mensen zullen andere mensen zijn
de bierkaai wordt een stad van vrede

Wanneer komt die stad van vrede?
Cynici en mensen die het zo wel goed vinden zeggen 'met Sint Juttemis'.

Maar er zijn er ook die niet bij de pakken neerzitten, die met alles wat in hen is laten zien dat het onbereikbare bereikbaar kan zijn, het onmogelijke mogelijk, dat het morgen Sint Juttemis is.

We denken deze dagen aan Nelson Mandela en aan Jezus van Nazareth, mensen die miljoenen hoop hebben gegeven.

Waarheen gaan je voeten op weg?

Ik eindig met het lezen van psalm 122 in de vrije vertaling van Huub Oosterhuis:

Klaarwakker en opgetogen
was ik toen ze me riepen:
Wij gaan naar het huis van je weet wel.
En nog even, en mijn voeten
staan in jouw poorten, Stad!

Jeruzalem, hoge veste,
huizen schouder aan schouder
hecht gevoegd, één geheel

daarheen de stammen, de twaalf
de stammen van God, die Ene
om te getuigen van Hem
dank te betuigen zijn Naam

Daar staat de Stoel van het Recht
daar staat de Tafel der Armen.

Deze stad moet vrede,
vrede binnen haar muren
en buiten rondom in de velden.
Stad van Vrede, zwart profiel
tegen oplichtende hemel.

Omwille van heel de wereld
zeg ik: vrede voor jou.
Omwille van onze kinderen
zingen wij: vrede voor jou.

Einar Sies

Voorbede

We bidden in deze tijd van verwachting van nieuw leven
om openheid naar het wonder,
om bezieling
en om vertrouwen in onze medemensen.

Daar wil ik een kaarsje voor aansteken.

Zegenbede (een gedicht van Jan Elburg)**Opnieuw**

Grond worden,
gras, kever, ochtendnevel
smaak van de tong van het grazend vee
en vlees zijn, weer mest en molshoop worden,
bliksemvis in de sloot,
maar zo mogelijk volle aar, zwellende korrel;
en gegeten worden om man te zijn, vrouw te zijn,
ja vooral opnieuw mens te zijn
en zichzelf in liefde te verzamelen.